

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНЯ ТЕОРЕТИЧНО-МУЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ З ДИСЦИПЛІНИ «РИТМІКА І ХОРЕОГРАФІЯ»

Чернишенко Тамара, Кізім Вікторія, Драчук Андрій

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Анотація

Актуальність теми дослідження. Формування теоретично-музичних знань з дисципліни «Ритміка і хореографії» студентів у процесі професійної підготовки є найважливішим етапом підготовки висококваліфікованих спеціалістів.

Мета роботи - визначити рівень теоретично-музичних знань з дисципліни «Ритміка і хореографія» студентів 1-го курсу факультету фізичного виховання і спорту, які отримували знання в online режимі та порівняти його з даними студентів, які навчалися в offline (2016-2017 р.).

Матеріал і методи. У роботі використано аналіз фахової науково-методичної літератури та педагогічні методи дослідження, методи математичної статистики. Проведення дослідження передбачало залучення студентів факультету фізичного виховання і спорту, спеціальностей «Середня освіта (Фізична культура)» та «Фізична культура і спорт» (n=156).

Результати роботи. У статті проаналізовано ефективність застосування теоретично-музичного модуля з дисципліни «Ритміка і хореографія» студентів різних спеціальностей за результатами онлайн навчання. Визначено рівень підготовленості студентів за 8 компонентами теоретично-музичних знань, зроблена порівняльна характеристика загальних показників у хлопців і дівчат. Підсумок результатів рівня теоретично-музичної підготовленості свідчать, що у хлопців загальний підсумок знань відповідає «середньому рівню» у дівчат «вище середньому». Порівнюючи результати online (онлайн) з offline (офлайн) навчанням виявлено, що у хлопців відбулось погіршення в середньому на 0,1 бали, а у дівчат від 0,2 до 0,4 бали.

Ключові висновки. Порівняльний аналіз теоретично-музичних знань студентів спеціальностей «Середня освіта (Фізична

Comparative characteristics of the level of theoretical and musical training of students of the faculty of physical education and sports in the discipline «Rhythm and choreography».

*Chernyshenko Tamara,
Kizim Victoria,
Drachuk Andriy*

Abstract

Relevance of the research topic. The formation of students' theoretical and musical knowledge in the discipline "Rhythm and Choreography" in the process of professional training is the most important stage in the training of highly qualified specialists.

The purpose of the work is to determine the level of theoretical and musical knowledge of the discipline "Rhythm and Choreography" of 1st-year students of the Faculty of Physical Education and Sports who received knowledge online and compare it with the data of students who studied offline (2016-2017).

Material and methods. The work uses the analysis of professional scientific and methodical literature and pedagogical methods of research, methods of mathematical statistics. The study involved the involvement of students of the Faculty of Physical Education and Sports, majors "Secondary Education (Physical Culture)" and "Physical Culture and Sports" (n=156).

Work results. The article analyzes the effectiveness of the application of the theoretical and musical module from the discipline "Rhythm and Choreography" by students of various specialties based on the results of online training. The level of preparedness of students according to 8 components of theoretical and musical knowledge was determined, a comparative description of the general indicators of boys and girls was made. The summary of the results of the level of theoretical and musical preparation show that the general summary of knowledge for boys corresponds to the "average level" and for girls "above average".

культура)» і «Фізична культура і спорт» показав, що рівні засвоєння знань відрізняються, як у хлопців, так і у дівчат різних спеціальностей. Динаміка змін показників за час навчання в дистанційному режимі у хлопців погіршилась, а у дівчат навпаки покращилась. Такі результати свідчать про необхідність подальшого удосконалення методів теоретично-музичної підготовки студентів у дистанційному навчанні у вищих закладах освіти.

Comparing the results of online and offline learning, it was found that boys experienced an average deterioration of 0.1 points, and girls from 0.2 to 0.4 points.

Key findings. A comparative analysis of the theoretical and musical knowledge of students majoring in "Secondary Education (Physical Culture)" and "Physical Culture and Sports" showed that the levels of knowledge assimilation are different for both boys and girls of different majors. The dynamics of changes in indicators during distance learning for boys worsened, while for girls, on the contrary, it improved. Such results indicate the need for further improvement of the methods of theoretical and musical training of students in distance learning in higher education institutions.

Ключові слова: форми навчання, дистанційна освіта, професійна підготовка, ритмічна та танцювальна діяльність, вищі заклади освіти.

Keywords: forms of education, distance education, professional training, rhythmic and dance activities, higher education institutions.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогоднішній день сучасний стан розвитку вищої школи потребує застосування нових ефективних організаційних форм і методів проведення навчального процесу, покликаних розвивати у студентів якісний рівень усіх видів підготовки – теоретичної, наукової, практичної й організаційно-методичної. Сучасні інформаційні технології дають змогу підвищити та вдосконалити ефективність освітнього процесу [1, 2, 15].

Під час реформування освіти у вищих закладах прогресивно розробляється концепція дистанційної освіти, що передбачає впровадження різноманітних технологій, у тому числі технології змішаного навчання [6, 15]. Одним з пріоритетних напрямів модернізації навчання в загальноосвітній і вищій школах визнане дистанційне навчання [9].

Проблемам розвитку дистанційної освіти присвячені роботи багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців, зокрема: М. Мур, Н. Клокар, М. Томпсон, А. Хуторський. Розвиток мережі Інтернет й її доступність в Україні дало змогу вільно вести дискусії з іншими користувачами мережі в online режимі та розміщувати інформацію на Інтернет-сайтах, роблячи її доступною для всіх бажаючих [10].

Мета дослідження – визначити рівень теоретично-музичних знань з дисципліни «Ритміка і хореографія» студентів 1-го курсу факультету фізичного виховання і спорту, які отримували знання в online режимі та порівняти його з даними студентів, які навчалися в offline (2016-2017 р.).

Матеріал і методи дослідження. У дослідженні брали участь 156 студентів віком 16-18 років (104 хлопця і 52 дівчини) Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Педагогічний експеримент носив порівняльний характер, за результатами тестування було

I. Науковий напрям

здійснено оцінювання рівня теоретично-музичних знань студентів, які вивчали обов'язкову дисципліну «Ритміка і хореографія».

У дослідженні використано аналіз фахової науково-методичної літератури та педагогічні методи дослідження, зокрема тестування теоретично-музичних знань студентів з дисципліни «Ритміка і хореографія». Опрацювання даних відбувалося за допомогою методів математичної статистики.

Дослідження передбачало проведення тестування студентів факультету фізичного виховання і спорту різних спеціальностей для з'ясування рівня теоретично-музичної підготовленості за знаннями отриманими в період онлайн та офлайн режимах навчання. Тести охоплювали вісім компонентів теоретично-музичних розділів:

- «властивості музичного звуку»;
- «метр музичного звуку»;
- «такт, затакт»;
- «музичний розмір, диригування»;
- «темп»;
- «побудова музичного твору»;
- «запис танцювальних кроків»;
- «запис ритмічної гімнастики».

Кожний розділ містив 10 запитань із 3-ма альтернативними варіантами відповідей. Оцінювали за п'ятибальною системою, спроектованою на п'ять рівнів теоретично-музичних досягнень студентів: рівень «низький» - 60% від максимальної кількості балів; рівень «середньо-низький» - 60-69% від максимальної кількості балів; рівень «середній» -70-79% від максимальної кількості балів; рівень «вище середній» - 80-89 від максимальної кількості балів; рівень «високий» - 90-100% від максимальної кількості балів [17, 19]. Тестові завдання з теорії музики були розроблені відповідно до змісту навчальної та робочої програм і включали комплексну структуру контролю знань, умінь і навичок студентів [7, 12, 14, 19]. Змістовий перелік питань був пов'язаний з теоретично-музичними та практичними знаннями з дисципліни «Ритміка і хореографія».

Результати дослідження. Запропонована в дослідженні технологія професійної теоретично-музичної підготовки студентів факультету фізичного виховання і спорту розроблена на основі матеріалів попереднього дослідження та результатів робіт низки фахівців [19, 20]. Її мета – розширити світогляд студентів базової підготовки за рахунок теоретично-музичних знань, використання практичних умінь і навичок ритмічної та танцювальної діяльності в процесі фізичного виховання.

Під час нашого дослідження від студентів вимагалось вміння швидко адаптуватися до різних умов майбутньої професійної діяльності, цілеспрямовано застосовувати теоретичні знання, оперативно приймати рішення, здійснювати ефективну практичну діяльність на занятті та самостійну роботу під час виконання модульних завдань із дисципліни [17].

Основною формою музично-теоретичних знань є лекція. Під час навчання в звичайному режимі для успішної корекції навчання та адекватного

І. Науковий напрям

оцінювання викладач має безпосередній контакт із здобувачем. За умови дистанційного навчання активна роль викладача не зменшується, оскільки він має можливість визначати рівень знань здобувача та приймати рішення щодо коригування програми навчання з тим, щоб домогтися найкращого засвоєння пройденого матеріалу.

Розглянемо динаміку зміни рівня теоретично-музичних знань студентів, які навчалися в online режимі в 2021 та 2022 році у хлопців і дівчат (табл.1).

Таблиця 1

Показники музично-теоретичної підготовленості хлопців з дисципліни «Ритміка і хореографія» за результатами online навчання в 2021 та 2022 навчальних роках

Компоненти музично-теоретичних знань з дисципліни «Ритміка і хореографія»	Спеціальність	Рік дослідження	Показники			
			X	σ	$\pm m$	V
1.Властивості музичного звуку	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,1	0,2	0,04	6,0
		2022	4,1	0,6	0,13	13,4
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,5	0,07	11,3
		2022	4,0	0,9	0,21	21,3
2.Метр	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,2	0,2	0,04	5,7
		2022	4,0	0,6	0,13	13,8
	Фізична культура і спорт	2021	4,1	0,5	0,07	11,5
		2022	3,9	0,6	0,14	14,6
3.Такт, затакт	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,0	0,5	0,08	12,0
		2022	3,9	0,6	0,13	14,1
	Фізична культура і спорт	2021	3,9	0,5	0,07	11,5
		2022	3,8	0,9	0,21	22,4
4.Музичний розмір, диригування	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,1	0,5	0,08	12,0
		2022	4,1	0,8	0,19	20,0
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,5	0,07	11,3
		2022	4,0	0,6	0,14	14,3
5.Темп	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,0	0,4	0,08	12,0
		2022	3,9	0,6	0,13	14,1

І. Науковий напрям

	Фізична культура і спорт	2021	3,8	0,5	0,07	11,8
		2022	3,8	0,9	0,21	22,4
6. Побудова музичного твору	Середня освіта. Фізична культура	2021	3,9	0,5	0,08	12,3
		2022	3,8	0,6	0,13	14,5
	Фізична культура і спорт	2021	3,9	0,5	0,07	11,5
		2022	3,8	0,6	0,14	15,0
7. Запис танцювальних кроків	Середня освіта. Фізична культура	2021	4,0	0,2	0,04	5,9
		2022	4,1	0,8	0,19	20,0
	Фізична культура і спорт	2021	4,1	0,2	0,03	5,6
		2022	4,0	0,6	0,14	14,3
8. Запис ритмічної гімнастики	Середня освіта. Фізична культура	2021	3,9	0,5	0,08	12,3
		2022	4,0	0,8	0,19	20,5
	Фізична культура і спорт	2021	3,9	0,5	0,07	11,5
		2022	3,8	0,9	0,21	22,4

*Примітка спеціальність: Середня освіта. Фізична культура в 2020-2021 н.р. – 30 осіб, 2021-2022 – 18 осіб

Спеціальність Фізична культура і спорт в 2020-2021 н.р. – 40 осіб, 2021-2022 – 16 осіб

Після проведення тестування теоретично-музичної підготовленості було виявлено несуттєве зростання музично-теоретичного рівня у хлопців зі спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)». Покращення відбулося за розділами – «запис танцювальних кроків» та «запис ритмічної гімнастики» на 0,1 бали. В той же час за такими показниками музично-теоретичного розділу як: «метр», «такт, затакт», «темп», «побудова музичного твору» показали нижчі значення (на 0,1 бали) порівнюючи з попереднім роком; за іншими двома розділами - «властивості музичного звуку», «музичний розмір, диригування» показники залишилися без змін.

За результатами хлопців спеціальності «Фізична культура і спорт» ми бачимо, що за всіма показниками відбулося погіршення на 0,2 бали в розділі «метр музичних творів» та на 0,1 бали в розділах – «такт, затакт», «побудова музичного твору», «запис танцювальних кроків» і «запис ритмічної гімнастики».

Аналіз відповідей за тестами дівчат виявив, що теоретично-музична підготовленість у них краще порівняно з хлопцями. Суттєві зростання показників у дівчат спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)» виявлено за розділами – «властивості музичного звуку» на 0,3 бала; «такт, затакт», «запис танцювальних кроків» на 0,2 бали; «метр» - на 0,1 бали (табл.

І. Науковий напрям

2). Дещо кращі показники з теоретично-музичної підготовки мали дівчата спеціальності «Фізична культура і спорт». Так, на 0,5 бали покращились знання з розділу «властивості музичного звуку», на 0,4 бали з розділу «метр», на 0,3 бали – «музичний розмір і диригування» та «запис ритмічної гімнастики», на 0,2 бали – «такт, затакт» музичних творів, «запис танцювальних кроків»; на 0,1 бала – «темп», «побудова музичного твору».

Таблиця 2

**Показники музично-теоретичної підготовленості дівчат з
дисципліни «Ритміка і хореографія» за результатами навчання в online
2020-2022 рр.**

Компоненти музично-теоретичних знань з дисципліни «Ритміка і хореографія»	Спеціальність	Рік дослідження	Показники			
			X	σ	$\pm m$	V
1.Властивості музичного звуку	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,1	0,3	0,09	7,2
		2022	4,4	0,6	0,17	13,6
	Фізична культура і спорт	2021	3,9	0,3	0,09	8,2
		2022	4,4	0,6	0,15	13,2
2.Метр	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,2	0,3	0,09	7,2
		2022	4,3	0,6	0,17	14,0
	Фізична культура і спорт	2021	4,1	0,3	0,09	7,8
		2022	4,5	0,5	0,15	12,9
3.Такт, затакт	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,0	0,6	0,17	15
		2022	4,2	0,6	0,17	14,3
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,6	0,19	15,7
		2022	4,2	0,86	0,22	20,5
4.Музичний розмір, диригування	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,2	0,3	0,09	7,2
		2022	4,1	0,6	0,17	14,7
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,6	0,19	15,7
		2022	4,3	0,5	0,15	13,5
5.Темп		2021	4,0	0,6	0,17	15

І. Науковий напрям

	Середня освіта (Фізична культура)	2022	4,0	0,9	0,25	22,5
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,6	0,19	15,7
		2022	4,1	0,5	0,15	14,2
6. Побудова музичного твору	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,0	0,6	0,17	15
		2022	4,0	0,9	0,25	22,5
	Фізична культура і спорт	2021	3,9	0,6	0,19	15,7
		2022	4,0	0,5	0,15	14,5
7. Запис танцювальних кроків	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,1	0,3	0,09	7,2
		2022	4,3	0,6	0,17	13,9
	Фізична культура і спорт	2021	4,1	0,3	0,09	7,8
		2022	4,3	0,8	0,22	20,0
8. Запис ритмічної гімнастики	Середня освіта (Фізична культура)	2021	4,2	0,6	0,17	15,4
		2022	4,2	0,6	0,17	14,3
	Фізична культура і спорт	2021	4,0	0,3	0,09	7,8
		2022	4,3	0,8	0,22	20,0

***Примітка:** кількість студентів спеціальності: Середня освіта (Фізична культура) в 2020-2021 н.р. – 12 осіб, 2021-2022 – 13 осіб; Фізична культура і спорт в 2020-2021 н.р. – 12 осіб, 2021-2022 – 15 осіб.

Було визначено загальний середній показник теоретично-музичної підготовленості студентів за результатами навчання в режимі «online»: за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)» в 2021 році у хлопців – 4,0 бали; в 2022 році – 3,9 бали, за спеціальністю «Фізична культура і спорт» відповідно 3,9 та 3,8 бали. У дівчат за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)» в 2021 році показник підготовленості відповідав 4,1 бали, в 2022 році – 4,2 бали; зі спеціальності «Фізична культура і спорт» відповідно 4,0 та 4,3 бали (табл. 3).

Загальні показники музично-теоретичної підготовленості студентів факультету фізичного виховання і спорту з дисципліни «Ритміка і хореографія»

Спеціальності	Стать	Рік викладання дисципліни «Ритміка і хореографія»			
		2016	2017	2021	2022
		офлайн навчання		онлайн навчання	
«Середня освіта (Фізична культура)»	хлопці	4,1	4,0	4,0	3,9
	дівчата	4,4	4,4	4,1	4,2
«Фізична культура і спорт»	хлопці	4,0	4,1	3,9	3,8
	дівчата	4,4	4,5	4,0	4,3

Як бачимо з табл. 3, загальний рівень теоретично-музичних знань змінився, як у хлопців так і у дівчат. Порівнюючи загальні показники знань за результатами тестування виявлено, що у дівчат двох спеціальностей під час офлайн навчання у 2016 і 2017 роках рівень теоретично-музичних знань був вище середнього, під час онлайн навчання в 2021 та 2022 роках рівень знизився до середнього. У хлопців за цей період рівень знань залишився без змін і відповідає середньому рівню, хоча відбулося зменшення середніх показників на 0,1 бали у хлопців зі спеціальності «Середня освіта (Фізична культура)» і на 0,3 бали у студентів спеціальності «Фізична культура і спорт».

Дискусія. Аналіз літературних та наукових джерел показав, що професійний розвиток, що відбувається в процесі теоретично-музичної підготовки має свої засоби виразності – це, у першу чергу властивості музичного звуку, метр музичних творів, ритмічні рисунки за допомогою вправ, темп музичних творів тощо [20].

Метою навчання студентів факультету фізичного виховання і спорту – є формування фахівця, який досконало володіє майстерністю педагогічного та професійного профілю, спроможний до творчої діяльності в цілому та до естетичних знань в різноманітних їх проявах.

Результати досліджень (Орлов В.Ф., 2004, Кізім В.М., 2014, Хе Сюефей, 2015), спрямованих на визначення рівня теоретично-музичних знань студентів, переконливо свідчать, що особливо важливим у процесі фахового навчання студентів є формування знання про взаємозв'язок ритмічних, танцювальних, хореографічних вправ з теоретично-музичними знаннями.

Фахівцями зазначається, що зміст теоретично-музичної підготовки майбутнього спеціаліста фізичної культури і спорту у вищому навчальному закладі залежить від різних аспектів: знання основ музики, вміння визначати на слух метр музичного твору (полька, марш, вальс), його сильні та слабкі доли в такті, вміння проводити музичний аналіз твору, його темпові якості, швидкість його звучання (прискорення або уповільнення) тощо [4, 13, 16].

Доповнено наявні дані досліджень Благової Т.О., 2010; Вільчківської А., 2014; Орлова В.Ф., 2004; Кізім В.М., 2014; Хе Сюефей, 2015 про теоретичну підготовленість студентів закладів освіти.

Новими є дані порівняння ефективності застосування теоретично-музичного модуля в підготовці студентів факультету фізичного виховання і спорту з дисципліни «Ритміка і хореографія» в різних режимах навчання.

Висновки. Порівняльний аналіз теоретично-музичних знань студентів спеціальностей «Середня освіта (Фізична культура)» і «Фізична культура і спорт» показав, що рівні засвоєння знань при різних режимах навчання відрізняється, як у хлопців, так і у дівчат. Динаміка змін показників у хлопців погіршилась, а у дівчат навпаки покращилась. Такі результати свідчать про необхідність подальшого удосконалення методів теоретично-музичної підготовки студентів у дистанційному навчанні у вищих закладах освіти.

Список літературних джерел

1. Асаулюк І.О., Дяченко А.А., Маринчук П. (2020). Теоретична складова ефективності технології професійно-прикладної фізичної підготовки студентів закладів освіти. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації. Вінниця: Твори. 9 (28). 7-13.*
2. Благова Т.О. (2010). Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 50. 72–76.*
3. Благова Т.О. (2011). Хореографічна підготовка вчителя у системі вищих педагогічних навчальних закладів в Україні 20-х рр. ХХ ст. *Витоки педагогічної майстерності: Зб. наук. пр. Полтава. 8. 65–70.*
4. Вільчківська А. (2014). Застосування музики на уроках фізичної культури (з досвіду польських загальноосвітніх шкіл). *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 118(1). 50-53.*
5. Гусаченко Л. (2017). Роль хореографічного мистецтва у

References

1. Asaulyuk I., Dyachenko A., Marynychuk P. (2020). The theoretical component of the effectiveness of the technology of professional and applied physical training of students of educational institutions. *Physical culture, sport and health of the nation. 9 (28). Vinnytsia: Tвори LLC. 7-13.*
2. Blahova T.O. (2010). Peculiarities of professional training of future teachers-choreographers in the system of pedagogical education. *Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University. 50. 72–76.*
3. Blahova T.O. (2011). Choreographic teacher training in the system of higher pedagogical educational institutions in Ukraine in the 20s of the 20th century. *Origins of pedagogical mastery: Collection. of science Poltava Ave. 8. 65–70.*
4. Wilchkovska A. (2014). The use of music in physical education lessons (from the experience of Polish secondary schools). *Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. Ser.: Pedagogical Sciences. Physical education and sports. 118(1). 50-53.*
5. Husachenko L. (2017). The role of choreographic art in the formation of a harmonious personality in the conditions of

- формуванні гармонійної особистості в умовах сучасної системи виховання. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти: збірник наукових праць*. 5. 274–281.
- Дяченко А.А., Костюкевич В.М. (2017). Деякі аспекти застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі фізичного виховання і спорту. *Актуальні наукові дослідження в сучасному світі. Переяслав-Хмельницький*. 1(21). Ч. 2. 104-107.
 - Кізім В.М., Чернишенко Т.М. (2011). Дослідження рівня теоретичної та практичної підготовленості майбутніх спеціалістів з фізичної культури засобами ритміки і хореографії. *Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування. Збірник наукових праць викладачів інституту фізичного виховання і спорту. Вінниця: ВДПУ*. 44-47.
 - Кізім В.М. (2014). Дослідження рівня відчуття ритму у студентів інституту фізичного виховання і спорту. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /Фізична культура і спорт»: Зб. наукових праць /За ред.. Г.М.Арзютова. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. ЗК(44) 14. 317-321.*
 - Клокар Н. (2012). Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації. *Шлях освіти*. 4 (46). 38-41.
 - Кудрявцева С.П., Колос В.В. (2005). Міжнародна інформація: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Слово». 400 с.
 - Орлов В.Ф. (2004). Теоретичні та методичні засади професійного становлення майбутніх учителів мистецьких дисциплін: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ. 19 с.
 - Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт»: навч. посіб / В.М. Костюкевич, О.А. Шинкарук, the modern education system. *Professionalism of the teacher: theoretical and methodical aspects: collection of scientific works*. 5. 274–281.
 - Dyachenko A.A., Kostyukevich V.M. (2017). Some aspects of the application of information and computer technologies in the process of physical education and sports. *Current scientific research in the modern world. Pereyaslav-Khmelnytskyi*. 1(21). Ch.2. 104-107.
 - Kizim V.M., Chernyshenko T.M. (2011). Study of the level of theoretical and practical training of future specialists in physical culture by means of rhythm and choreography. *Actual problems of physical education and methods of sports training. A collection of scientific works of teachers of the Institute of Physical Education and Sports. Vinnytsia: VSPU*. 44-47.
 - Kizim V.M. (2014). Study of the level of sense of rhythm among students of the Institute of Physical Education and Sports. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov. Series 15. "Scientific and pedagogical problems of physical culture / Physical culture and sport" / Collection. scientific works / Under the editorship of G. M. Arzyutova. K.: Division of the NPU named after M.P. Drahomanova. ZK(44) 14. 317-321.*
 - Klokar N. (2012). Methodological basis for the introduction of distance learning in the system of professional development. *Way of education*. 4 (46). 38-41.
 - Kudryavtseva S.P., Kolos V.V. (2005). International information: study guide. K.: "Slovo" Publishing House. 400 p.
 - Orlov V.F. (2004). Theoretical and methodological principles of professional development of future teachers of art disciplines: author's abstract. thesis for the acquisition of sciences, the degree of candidate. ped. Sciences: 13.00.04 / Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of the Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv, 19 p.
 - Basics of research work of students of higher education in the specialty "Physical culture and sport"; education manual / V.M. Kostyukevich, O.A. Shinkaruk, V.I. Voronova, O.V. Borisova; according to general ed. V.M. Kostyukevicha, O.A.

- В.І.Воронова, О.В.Борисова; за заг.ред. В.М. Костюкевича, О.А. Шинкарук. Київ: «Олімпійська література», 2018. 528с.
13. Роттерс Т.Т. (2002). Ритм – домінуючий компонент взаємодії фізичного та естетичного виховання у музично-ритмічних заняттях. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2-32. 146-148.
14. Словник визначень основних музичних, танцювальних і хореографічних термінів та понять з дисципліни «Ритміка і хореографія» (для студентів денної та заочної форм навчання інституту фізичного виховання і спорту педагогічних університетів) / Укладачі: Т.М. Чернишенко, В.М. Кізім. Вінниця, 2015. 67 с.
15. Сущенко Л.П. (2003). Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Київ. 46 с.
16. Тодорова В.Г. (2017). Місце хореографічної підготовки у техніко-естетичних видах спорту. *Фізична активність, здоров'я і спорт: наук. журн. Львів: ЛДУФК*. 3 (29). 52-57.
17. Чернишенко Т.М. (2007). Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП) з дисципліни «Ритміка і хореографія». *Молода спортивна наука України*. Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 11: У 5-и т. Львів: НВФ «Українські технології». 299-300.
18. Чернишенко Т.М., Кізім В.М. (2017). Оцінка ритмічної підготовленості студентів факультету фізичного виховання і спорту. *Актуальные научные исследования в современном мире: XXI Междунар. научн. конф., 26-27 января 2017 г., Переяслав-Хмельницький. Сб. научных трудов*. 1(21), ч.2. 157-162.
19. Чернишенко Тамара, Кізім Вікторія. (2018). Оцінка теоретично-музичних знань студентів з навчальної дисципліни «Ритміка і хореографія». *Актуальні проблеми фізичного виховання та методики спортивного тренування. Науково-методичний журнал*. 2. Shinkaruk Kyiv: "Olympic Literature", 2018. 528p.
13. Rotters T.T. (2002). Rhythm is the dominant component of the interaction of physical and aesthetic education in musical and rhythmic classes. *Theory and methods of physical education and sports*. 2-32. 146-148.
14. Dictionary of basic musical definitions, dance and choreographic terms and concepts from the discipline "Rhythm and Choreography" (for full-time and part-time students of the Institute of Physical Education and Sports of Pedagogical Universities) / Compilers: T.M. Chernyshenko, V.M. Kizim. Vinnytsia, 2015. 67 p.
15. L.P. Sushchenko (2003). Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions: author's abstract. thesis ... Dr. ped. Sciences: 13.00.04. - Kyiv, 46p.
16. Todorova V.G. (2017). A place for choreographic training in technical and aesthetic sports. *Physical activity, health and sports: nak. Journal. Lviv: LDUFK*. 3 (29). 52-57.
17. Chernyshenko T.M. (2007). Credit-module system of organization of the educational process (KMSONP) in the discipline "Rhythm and choreography. *Young sports science of Ukraine. Coll. of science works in the field of physical culture and sports. Vol. 11: In the 5th volume Lviv: "Ukrainian Technologies" Scientific Research Institute*. 299-300.
18. Chernyshenko T.M., Kizim V.M. (2017). Assessment of rhythmic readiness of students of the Faculty of Physical Education and Sports. *Actual scientific studies in the modern world: XXX Mezhdunar. scientific conference, January 26-27, 2017, Pereyaslav-Khmelnytskyi. Sat. scientific works*. 1(21), part 2. 157-162.
19. Chernyshenko Tamara, Kizim Victoria. (2018). Assessment of theoretical and musical knowledge of students from the academic discipline "Rhythm and Choreography". *Actual problems of physical education and methods of sports training. Scientific and methodological journal*. 2. Vinnytsia: LLC "Planer". 61-69.

- Вінниця: ТОВ «Планер». 61-69.
20. Хе Сюефей. (2015). Музична підготовка – як складова професійної компетентності майбутнього вчителя хореографії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти: збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 19 (24). 80-86.*
21. Хе Сюефей. (2016). Педагогічні умови вдосконалення музичної підготовки майбутнього вчителя хореографії в процесі фахового навчання. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. 47. 117-123.*
20. He Xuefei. (2015). Musical training as a component of the professional competence of the future teacher of choreography. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 14: Theory and methodology of art education: a collection of scientific works. 19 (24). 80-86.*
21. He Xuefei. (2016). Pedagogical conditions for improving the musical training of the future teacher of choreography in the process of professional training. *Scientific notes of Mykhailo Kotsyubynskyi Vinnytsia State Pedagogical University. Series: Pedagogy and psychology. 47. 117-123.*

DOI: 10.31652/2071-5285-2022-13(32)-81-92

Відомості про авторів:

Кізім В.М.; orcid.org/0000-0002-8482-9320; kvn2403@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Чернишенко Т.М.; orcid.org/0000-0001-9689-5758; tamarra2803@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.

Драчук А.І.; orcid.org/0000-0003-2389-7589; drachukandri@gmail.com; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, вул. Острозького, 32, Вінниця, 21000, Україна.